

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2025

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції.
(30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 1. 1074 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПЄСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

БАХМАТ ЛЮДМИЛА, ПОЛУПАН ЕРІК, здобувачі вищої освіти,
ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА, д.е.н, доцент,
завідувач кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗМІНИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Упровадження організаційних змін в аграрне підприємство є стратегічним інструментом формування та зміцнення його конкурентних переваг у сучасних умовах невизначеності, динамічних трансформацій і воєнного стану в Україні. Адже вони відображають процеси перебудови структури, функцій та управлінських процесів із метою підвищення гнучкості, результативності та адаптивності господарюючого суб'єкту до зовнішніх умов.

В умовах воєнного стану організаційні зміни набувають адаптивного та трансформаційного характеру, спрямованого на збереження стабільності, підвищення ефективності операцій та посилення конкурентоспроможності на внутрішньому й міжнародному ринках. Відтак, ключовими напрямками організаційних змін як джерела конкурентних переваг, варто виділити наступні [2; 6]:

децентралізація управління. Делегування повноважень структурним підрозділам забезпечує оперативність прийняття рішень, скорочує управлінські цикли та підвищує реактивність підприємства на ринкові зміни. Це створює конкурентну перевагу у швидкості адаптації до кризових ситуацій і коливань попиту;

інтеграція цифрових інструментів. Імплементация сучасних інформаційних систем (CRM, ERP, SCM) дає змогу оптимізувати управління ресурсами, контрактами й збутом у режимі реального часу. Цифровізація процесів підвищує продуктивність, точність прогнозування та зменшує транзакційні витрати, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність;

створення антикризових команд. Формування мобільних управлінських груп, відповідальних за комерційні, логістичні й фінансові рішення, забезпечує гнучкість організації, швидку реакцію на ризики та формує операційну перевагу у нестабільних умовах воєнного стану;

адаптація організаційної культури. Підтримка атмосфери довіри, командної взаємодії, взаємопідтримки та лідерства зміцнює внутрішню конкурентну силу підприємства. Корпоративна культура, орієнтована на інноваційність і стійкість, сприяє збереженню кадрового потенціалу, що є стратегічним ресурсом аграрного сектору економіки [3; 4];

розвиток партнерських мереж і кооперації. Співпраця з іншими виробниками, трейдерами, логістичними компаніями та державними інституціями дозволяє зменшити ризики, оптимізувати витрати і посилити позиції на зовнішніх ринках. Коопераційні зв'язки формують синергійний ефект, який підсилює конкурентні можливості кожного учасника ринку.

Основними стратегіями забезпечення конкурентних переваг аграрних

підприємств та забезпечення результативності їх функціонування, у першу чергу, виступають [1; 5]:

1) диверсифікація каналів збуту. Розвиток багатоканальної системи продажів, зокрема електронної комерції, участі у фермерських ярмарках та створення власних торгових платформ, забезпечує стійкість до ринкових шоків і зменшує залежність від окремих партнерів або регіонів;

2) гнучке ціноутворення. Використання змінних моделей ціни, залежно від попиту, логістичних витрат і валютних коливань, дозволяє підприємству зберігати цінову конкурентоспроможність та уникати збиткових контрактів;

3) інноваційний маркетинг. Активне застосування digital-інструментів (соціальні мережі, онлайн-реклама, контент-маркетинг, електронна аналітика) формує сильний іміджевий капітал і забезпечує позитивну репутацію підприємства серед споживачів і партнерів;

4) упровадження систем оцінювання результативності (KPI, BSC). Системне вимірювання ефективності підрозділів і працівників сприяє прозорості управління, підвищенню мотивації персоналу та орієнтації на досягнення стратегічних результатів, що посилює внутрішню ефективність підприємства;

5) розвиток експортної компетентності. Сертифікація продукції, участь у міжнародних програмах підтримки агротоваровиробників, вивчення вимог ринків ЄС і Близького Сходу сприяють виходу на нові ринки та формують зовнішньоекономічні конкурентні переваги.

Тож, організаційні зміни в аграрних підприємствах за умов воєнного стану виступають ключовим чинником зміцнення конкурентоспроможності, дозволяючи адаптувати бізнес-процеси, оптимізувати управління ресурсами та підвищити гнучкість реагування на зовнішні виклики. Поєднання цифрових технологій, стратегічного менеджменту, ефективної комунікації та соціальної відповідальності забезпечує не лише виживання суб'єктів ринку, але й створення довгострокових конкурентних переваг у національному та глобальному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Боришкевич І.І. Стратегічні напрями забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2017. Вип. 12. Т. 1. С. 6–11.
2. Воронько-Невіднича Т. В. Управління економічною рівновагою, сталим розвитком та мотиваційно-інноваційно-адаптивним потенціалом підприємств у стратегії євроінтеграційної трансформації агробізнесу : монографія. Полтава: ПП «Астрыя», 2025. 300 с. DOI: <https://doi.org/10.51500/8466-56-5>.
3. Воронько-Невіднича Т., Бурій Є. Теоретичні засади управління змінами в підприємствах агропродовольчої сфери. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 9 (279). С. 304–310. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/09/9.24._topic_-Tetiana-Voronko-Nevidnycha-Yevhen-Buryi-152-158.pdf. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-279-152-158.
4. Воронько-Невіднича Т.В., Ільїн В.А., Фесенко В.М., Чабалін Ю.О. Управління безпековою стратегією ризик-орієнтованої еволюції системи конкурентоспроможного підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 8 (278). С. 304–310. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/08/8.24._topic_Tetiana-Voronchenko-Nevidnycha-Valer%D1%96y-Ilin-

Vladislav-Fesenko-Yuriy-Chabalin-304-310.pdf. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-278-304-310.

5. Кирилов Ю. Є., Грановська В. Г. Забезпечення конкурентних переваг аграрних підприємств шляхом впровадження технологічних інновацій у виробничі процеси. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 3–7. DOI: [10.32702/2306-6792.2019.23.3](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.23.3).

6. Кононенко Р., Яцун А. Формування конкурентоспроможності аграрного сектору в умовах євроінтеграції. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 5. С. 396-400. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-63>.

